

Teosofiaa.

Teosooften päämies Pekka Ervast luennoi Porissa lauantaina ja sunnuntaina. Hän piti kaksi esitelmää. Ensimmäisessä oli puoli huonetta väkeä, toisessa miltei koko huone. Jos olisi kolmannen vielä pitänyt, niin ei olisi tainnut palokunnan sali riittää. Uusi oppi näkyy viehättävän . . .

Mutta kyllä oli saarnamieskin etevä. Eipä taida senvertaista puhujaa Suomessa monta olla. Laakereita niittäisi tämä kaunopuhuja varmaan näyttämöllä, kuuluisuutta valtiopäivillä ja parhaan rovestipaikan saisi jos puusäkissä paukuttelisi.

Varrellansa on mies vähäinen ja hiukan riisin runtelema. Mutta pää on mahtava ja voimakas. Ulkoasu moitteeton, jopa hiukan kokettikin: silkkikaulusniekka smoking-puku, violetinvärinen kravatti ja rinnalla suuri valkea liljankukka.

Ja siellä pöydän takana oli hän kuin kotonaan vaan. Kuuluu kanssa olevan paljon maailmaa matkustanut ja monet esitelmät pitänyt, aina Englannissa asti. Oppinut, paljon lukenut herra. Osaa hallita yleisönsä ja viedä mukanaan niin, ettei siinä haukotella ehdi, eikä omiin mietteisiinsä vaipua.

Niinkuin sanottu: koko pakana puhumaan. Käyttää kieltä kuin mestari Ääntää hienolla maulla ja värittää kuin paras näyttämötaituri. Muuten, sivumennen sanoen, hämmästyttävän ihana niitä monia piirteitä, jotka tällä puhujalla huomaa yhteiseksi paraan koomikkomme Adolf Lindforsin kanssa, sekä ulkonäössä että muutamissa kädenliikkeissä, ilmeissä ja lausumistavoissa.

Ne olivat hiukkasen raskaita ja vaikeasti sulatettavia asioita, joita Pekka Ervastin esitelmissä selitettiin. Kenties se oli opin outouskin, joka vaikutti, ettei kaikki oikein mahtunut yhdellä kuulemalla päähän.

Se sielujen siirtyminen varsinkin oli merkillistä. Jos ihmiset vaan siihen alkavat uskoa, niin silloin loppuu lähetyssaarnaajilta työ.

Pekka Ervast kertoi nimittäin että kun lähetyssaarnaajat pakanamaalla saavat pakanoihin isketyksi jonkunlaista aavistusta ja hämää käsitteitä siitä, että meillä muka on täällä paljon parempi luin heillä siellä, niin alkaa pakana kiihkaasti haluta tänne missä rieska ja hunaja vuotaa ja ikuinen elämä luvataan. Ja yht'äkkiä ottaakin sen pakanan sielu asuntonsa johonkin lapsukaiseen täällä. Mutta se on vielä hyvin ja kehittymätön sielu. Murtovarkaaksi, murhamieheksi, rosvoksi, huligaaniksi ja kaikinpuolin pahansuisiseksi se tekee sen onnettoman joka lähetyssaarnaajan hyvän ja hurskaan meiningin vuoksi on joutunut tuota äskeitä pakanasielua kantamaan ruumiissaan.

Siinä meillä on selitys siihen, mistä ovat tänne rauhalliseen yhteiskuntaamme ilmestyneet Matti Haapaojat ja Nurmijärven murhaajat ja kaikki muut, jotka kirvestä ja puukkoa hiovat lähimmäistensä päälle varalle!

Eiköhän vaan liene se turkulainen Forsströmin peräisin jostakin Ambomaalta. Hänen sielullaan oli nähtävästi pakanaruumiissa ollessaan ollut vihoja jonkun naapuriheimon päällikön kanssa. Yht'äkkiä muistuvat nuo pakana-aikaiset vihat rauhallisen rautakaupan apulaisen päähän. Hän lähtee vaanimaan kuvittelemaansa vihollisheimon päällikköä ja kaataa hänet. Mahdollisesti hänen villin-sielunsa lentää sen perästä takaisin Ambomalle. Mutta me olemme joka tapauksessa saaneet pahasti kärsiä käännytysintomme vuoksi.

Asessissa ja Puriskevitshissa asuu aivan varmaan joidenkin ilkeäluonteisten pakanain sielut. Puriskevitsh on nähtävästi ollut uskonkiihkoinen pakanapappi. Se eräs korkea herra Helsingissä omistaa myös hyvin todennäköisesti alhaisella asteella olevan ja hyvin pahuuteen ja ihmisten kiusaamiseen taipuneen neekerisotapäällikön tai kiinalaisen mandariinin sielun. Eikä liene Viipurin polisimestari Viho Aadolfovitshkaan meikäläistä rotua. Kuinka lienee Valppaan laita? Ainakin hän on juonikas, äkäinen, rivosuinen ja epäluuloilla täytetty kuin pahin Ondongan ruhtinas.

Tämä sielujen majanmuutto on todellakin hyvin itressantti teoria. Kun se kerran on julistettu päteväksi tulee sillä olemaan mullistama vaikutus monella ihmiselämän alalla. Kansallisuusrajat se panee sekaisin, johtaa rikosasiain tutkimisen uusille urille ja saattaa monen paatuneen pahantekijän lohduttamaan itseään sillä, että hänellä on nyt kerran niin alkuperäisellä asteella oleva sielu, ettei se muuhun taivu kuin pahuuteen.

Mutta kyllä meidän silloin täytyy järjestää asiat niin, ettei tänne meidän maahan enää varsin monia pakanasieluja houkutella. Tarpeeksi paljon täällä nytkin jo tehdään murhia ja muita konnantöitä.

Poikkesin oikeastaan liian paljon syrjään itse esitelmistä, sovittamaan teosofista teoriaa käytäntöön. Joku vakava teosoofi, joka sattuu tämän lukemaan, voi loukkaantua ja ajatella että minä en tahdokaan ymmärtää asian ydintä.

Mutta ei se aivan niin ole. Minusta teosofia pitää paikkansa siinä kuin monet muutkin opit, meneepä monen vähemmän varustetun sivutsekin. Saakoon se kernaasti minun puolestani seuraajia vaikka runsaamminkin. Sillä on monta hyvää puolta. Muun muassa se, ettei se tuomitse muiden oppeja ja uskoa, vaan saattaa rauhallisesti puhua kaikista. Puhtautta se neuvoo sekä hyvyyttä, jaloutta ja ihmisrakkautta. Oikeasta vaelluksesta lupaa paljon palkintoa, päästäen ihmisen yhä uudestaan ruumiistuneena nousemaan huimaaman korkealle kehityksen tasolle, lopulta hallitsemaan luontoa elementteineen, niinkuin suuret mestarit Buddha, Kristus, Konfuzi ja muut mailman uskontojen perustajat.

Se on teosofian ääretön, maailmoita syleilevä mystiikka, joka kait etupäässä tässä opissa ihmisiä huumaa ja kietoo. Se on rakennettu niin loppumattoman

laajoille ja väljille perusteille, ettet sen huipuille helpolla kiipeä. Aina se on pakenemassa edestäsi eksyttäen sinut salaperäisyytensä sokkeloihin.

Vapaus kullakin tutkia ja pitää se kuin hyväksi katsoo.

L a i c u s .

P. S. Muutamat naisihmiset kuuluivat nähneen Pekka Ervastian ympärillä kellertävän sädekehän. Semmoisen auraksi nimitetyn kehän pitäisi hyvin kehittyneiden ihmisten saavan niin selvän, että sen eroittavat muutkin, jotka ovat teosofian salaisuuksissa perillä.

(Satakunnan Sanomat, N:ro 132, Porissa Keskiviikkona marraskuun 15 p:nä 1911, s. 4.)